

Els festivals de Catalunya

Pàgines 10 i 11 >>>

Denúncia africana i festa tropical

El cant elegant i compromès de la malinesa Oumou Sangare i el repertori tradicional cubà d'Eliades Ochoa, de l'escuderia Buena Vista Social Club, van donar empena a l'històric Festival de Vilanova

crònica

JORDI BIANCIOTTO
VILANOVA I LA GELTRÚ

Activisme africà i calor caribenya. Consignes socials llançades amb elegància i evasió tropical de gran format. Una mirada crítica a Mali i una celebració de la música de Cuba van ser els pols d'atracció del Festival Internacional de Música Popular Tradicional (FIMPT), de Vilanova i la Geltrú, que va tancar ahir al parc de Ribes Roges la 27a edició reafirmant el seu pedigrí al circuit de les músiques del món.

L'africanitat conscient va arribar amb Oumou Sangare, diva dels desafortunats i consciència crítica de Mali. Fa un temps, Sangare va cantar contra la poligàmia davant el rei de Swazilàndia, Msuati III, el de les 13 esposes, així que no és dona de protocols ni somriures complaents. No hi ha ràbia ni rancor en el seu cant, sinó un halo d'esperança sostingut, això sí, per cròniques dolgudes i metàfores humanistes.

PROTESTA I 'AFROBEAT' // La denúncia del rol de la dona a l'Àfrica i de la pobresa crònica són eixos del seu repertori, que a Vilanova va fluir amb tensió i tacte sedós; un entramat rítmic contagiós sobre el qual Sangare, graciosament, desplejava el seu cant celestial. Un parell de cançons inèdites i un grapat d'instrumentistes obedients que rendien homenatge a la deessa. «*Oumou Sangare vous aime*» («Oumou Sangare us estima»), es llegeix a la part del darrere de les seves jaquetes. Després d'ella, Bukky Leo i el seu grup, Black Egypt, va forçar una mica més la màquina: afrobeat eficaç i posat al dia, portant l'herència de Fela Kuti fins a la frontera del funk.

El doble espectacle africà va atraure públic, tot i que l'afluència va ser discreta comparada amb la re-

►► Eliades Ochoa i el Buenavista Social Club a la platja de Ribes, dissabte.

bentada de dissabte gràcies al menú cubà coronat per Eliades Ochoa. El seu Cuarteto Patria ha donat pas a una formació de set músics que amplia les essències tradicionals, basades en les cordes, amb dos trompe-

La mostra estudia incorporar nous escenaris urbans de format més petit

tistes. Si hi afegim un repertori alimentat de clàssics, ens queda una sessió d'impacte immediat. Desapareguts Compay Segundo, Rubén González i Ibrahim Ferrer, Ochoa opera com un dels portaveus de Bue-

na Vista Social Club amb dret a utilitzar la marca. I, a Vilanova no hi van faltar les mencions al disc que Ry Cooder va produir el 1997: *El carretero*, *Candela* i *Chan Chan*.

'SONS' I 'GUARACHAS' // Ochoa va reivindicar Benny Moré (*Yiri yiri bon*) i va revisar sons i guarachas amb aranjaments poderosos, heterodoxos, que miraven la salsa de retüll. «Nosaltres fem el que vostès diguin!», va dir el líder. Amb aquesta premissa, era inevitable que acabés caient *Guantanamera*. L'ambient va quedar prou caldejat perquè David Calzado i la seva Charanga Habanera fessin la resta: El seu batut salser de nou encuny, suma d'empena tropical, balades de telenovel·la i una posada

en escena entre Village People i del *Mercashow*, va causar estralls en la plàcida nit vilanovina.

El turc Burhan Oçal tancava ahir a la nit un festival que, aquest any, tenia com a símbol un mostrari de sabates de diferents cultures. L'aparador afronta retocs: el FIMPT, degà del circuit, busca resituar-se en un moment d'excés d'oferta festivalera. Segons assenyala a aquest diari el seu codirector artístic, Jordi Turtós, la mostra «buscarà l'excel·lència amb propostes distintives i descobriments». Per fer-ho, apostarà per nous escenaris de format més petit (Molí de Mar, Teatre Principal, aquest en construcció) per allunyar-ne la síndrome festa major i reforçar la seva posició de prestigi. ≡

crítica

El retorn del 'llenguatge furer'

'IMPERIUM'

Dramaturgia: Jürgen Müller i Lluís Fusté.

Direcció: Jürgen Müller.

Teatre: Mercat de les Flors.

En cartell: Fins al 28 de juliol.

GONZALO PÉREZ DE OLAGUER
BARCELONA

Avis per a navegants: el nou espectacle de La Fura dels Baus, *Imperium*, ni està en la línia dels proposats pel grup en els últims anys ni és un espectacle a l'ús. És un retorn al llenguatge furer dels anys 80 i 90. Una Fura dels Baus que violenta els espectadors, els ubica en un espai sense seients, els obliga a moure's i els envolta d'una atmosfera inquietant. Per a aquells que coneixen el grup d'aquelles dècades, aporta poques novetats; per a aquells que no, serà un espectacle impactant, desconcertant i en algunes fases incòmode. Una altra cosa és que els convenci. Els temps i els gustos canvien.

El discurs d'*Imperium* —una denúncia sobre la violència i els abusos del poder— arriba a través de les imatges més que no pas a través dels textos, poc intel·ligibles i tòpics. És una hora de constant bombardeig d'imatges reals recreades per vuit esforços actrius, recolzades en tres audiovisuals amb dibuixos animats. Tot passa en un enorme espai rectangular, sense grades, per on circulen tres o quatre enormes plataformes en forma de piràmides al cim de les quals tenen lloc les diferents escenes de l'obra. Bombes que exploten, violència física, tortures, sirenes i coneixissos. Hi ha moments molt aconseguits, com la llarga escena de les torxes, i altres en què el caos —potser buscat— s'acaba apoderant de l'espai escènic.

Estampa i poder

La 'bailloira' Eva Yerbabuena, acompanyada només d'homes, triomfa al Grec

crònica

MONTSE G. OTZET
BARCELONA

El públic que vivendres va assistir al Teatre Grec ofería un ventall ampli i divers. Persones habituals a espectacles de dansa, incondicionals de passar una agradable vetllada a l'aire lliure, turistes i persones pròximes al flamenc. Amb el teatre gairebé ple i les llums apagades, apareix d'entre la penombra Eva, la Yerbabuena, provocant un dels instants de la nit en què l'aire es pot tallar. La bailloira, asseguda i atenta, escolta el cante que un dels seus músics

entona des d'entre el públic, abans de carregar, per *siguiriyas*, amb un ball que demostra que ens trobem davant d'un dels estendards de l'art flamenc.

La bailloira desplega un moviment contingut i desbordant, superbi i majestuós. El seu *zapateado* és delirant i el taloneig de punta i taló és d'una precisió d'impacte. D'aquesta manera s'inicia *Santo y seña*, un muntatge distribuït en sis fragments, algun dels quals pertanyen a espectacles anteriors de l'artista. Després de *De la cava*, que va propiciar més d'un «guapa» i «visca la mare que et va parir», arriba *A las cinco de la tarde*, una *farruca* a càrrec

►► Eva Yerbabuena.

del cos de ball integrat per Mariano Bernal, Eduardo Guerrero, Alejandro Rodríguez i Juan Manuel Zurano, quatre bailloires que donen forma i ritme a la imaginació coreogràfica de la Yerbabuena, una dona sensible a l'evolució del flamenc que sap mantenir el respecte pel que és autèntic.

A *Espuma del recuerdo*, Yerbabuena es mou al compàs d'un *mirabris* i construeix alguna de les figures més belles de la vetllada. La bailloira, amb un esplendorós vestit de cua, maneja un mantó que tan aviat fa volar pels aires com també se l'embolica al cos. Després de *Rarapata*, en què els homes ballen per *bulerías*, ve *Quiero y no quiero*, uns *tientos-tangos*, i *Cadencia*, que és la guinda de l'espectacle. El seu cos pren altivesa i fimbria amb poder, alhora que els braços i les mans dibuixen en l'aire mil formes i els peus sentencien uns ritmes electrizants. ≡

RITME FRENÈTIC // El muntatge deixa clar dues coses: les actituds dominadores o submises, per un costat, i, per l'altre, el ritme tremend de l'espectacle, sense temps morts. *Imperium* expressa la voluntat dels seus responsables per integrar el públic en l'acció, a més d'exhibir una dramaturgia que indaga en la violència i la manera d'exercir-la. Una banda sonora i una il·luminació embolcallant emmarquen el treball de les vuit actrius, obligades a un immens esforç físic i a viure situacions realment difícils. Els seus noms: Valeria Alonso, Florencia Galiñanes, Diana Kerbelis, Lola López, Gábor Martín, Laura Ojer, Marta Roca i Montse Vidal. Tecnologia, violència, música, discurs i interpretació. Elements més o menys aconseguits. Però una cosa és certa: *Imperium* no deixa indiferent.